

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko N. Spółce z o.o. w T.
o przywrócenie do pracy, odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 11 września 2014 r., sygn. akt IX Pa 300/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - IX Wydział Pracy w Katowicach wyrokiem z dnia 11 września 2014 r. oddalił apelację powoda K. K. od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 11 lutego 2014 r. oddalającego jego powództwo przeciwko stronie pozwanej N. Spółce z o.o. w T. o przywrócenie do pracy i odszkodowanie.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę powodowi, wskazana jako redukcja zatrudnienia, była rzeczywista, materiał dowodowy potwierdził bowiem wymuszoną ograniczeniem produkcji redukcję zatrudnienia w okresie objętym sporem. Ponadto strona pozwana w doborze

pracowników do zwolnienia kierowała się określonymi, czytelnymi, a nade wszystko obiektywnymi kryteriami pozwalającymi na ocenę zarówno postawy zawodowej pracownika, jak i jego sytuacji osobistej. Skoro w opinii bezpośrednich przełożonych powoda jego wyniki zawodowe były mierne, gorsze od wyników pozostałych pracowników, którzy zachowali pracę, to nie ma podstaw do zakwestionowania kryteriów doboru do zwolnienia.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód K. K., zaskarżając go w całości. Powód wniósł o uchylenie i zmianę wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach naruszenia przepisów postępowania oraz prawa materialnego. Powód zarzucił: 1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przejawiające się w błędnym ustaleniu, że zastosowane przez pracodawcę kryteria oceny jego pracy jako sprawiedliwe i obiektywne uzasadniają rozwiązanie umowy o pracę, co zdaniem Sądu Okręgowego wyklucza możliwość uwzględnienia powództwa; 2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającą się w przyjęciu: - „że u strony pozwanej zaistniały zmiany organizacyjne uzasadniające likwidację konkretnie stanowiska pracy powoda, strona pozwana zastosowała sprawiedliwe i obiektywne kryteria jego doboru do zwolnienia, w szczególności poprzez zastrzeżenia co do jakości jego pracy i absencji chorobowej”; 3) naruszenie art. 45 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie przejawiające się w uznaniu, „iż rozwiązanie z powodem umowy o pracę było uzasadnione chociaż strona pozwana nie wykazała w żaden sposób, że zachodziła ekonomiczna czy też organizacyjna konieczność likwidacji stanowiska pracy powoda, jego zwolnienia i nieuwzględniania przy dokonywaniu tychże ustaleń stanowiska zawartego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. tj. istotne zagadnienia prawne z uwagi na konieczność jednoznacznego wskazania: 1) „warunków w jakich z uwagi na cel, społeczno-gospodarcze przeznaczenia oraz potrzeby pracodawca

może skutecznie rozwiązać z pracownikiem umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych poprzez zastosowanie kryteriów doboru odpowiednich do konieczności rozwiązania umowy o pracę, w szczególności ze wskazaniem momentu, który pozwalałby na spełnienie w/w warunków”; 2) „czy uzasadniają przyczyny wypowiedzenia mniej poważne uchybienia, jeżeli nie są one następstwem niedbałości pracownika”; 3) „prawidłowego stanowiska w zakresie jakiego charakteru uchybień i cech pracownika pracodawca jest uprawniony do zastosowania w sposób nie budzący wątpliwości i różnic interpretacyjnych kryteriów doboru pracownika do zwolnienia w związku z zaistnieniem konieczności ekonomicznych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana N. Spółka z o.o. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa, jeśli skarżący powołuje jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien mieć na uwadze, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Chodzi tu o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467). Skoro w ramach przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący formułuje pytania bez odniesienia ich do jakichkolwiek przepisów prawa, to samo w sobie nie pozwala to na ocenę, czy przedstawione zagadnienie ma rzeczywiście charakter zagadnienia prawnego.

Ponadto stosownie do utrwalonego orzecznictwa, każda z przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej musi być powiązana z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, LEX nr 53308 i postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, LEX nr 519963; z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203; z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 82/02, LEX nr 77076 oraz z dnia 4 kwietnia 2013 r., III UK 98/12, LEX nr 1619123). Dlatego kontrowersje dotyczące dokonanych w sprawie ustaleń nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I UK 412/13, LEX nr 1646934).

W tym kontekście należy zauważyć, że wprawdzie można oprzeć skargę kasacyjną na naruszeniu przepisów postępowania (jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy), ale podstawą taką nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a tego dotyczy powołany w podstawie skargi art. 233 k.p.c. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego art. 233 § 1 k.p.c. określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów i dlatego stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2011 r., II UK 205/10, LEX nr 785670; z dnia 22 kwietnia 2010 r., III UK 84/09, LEX nr 602075; z dnia 7 kwietnia 2010 r., II UK 177/09, LEX nr 599767; z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, LEX nr 590229; z dnia 18 lutego 2010 r., III SK 24/09, LEX nr 578155; z dnia 20 stycznia 2010 r., II PK 178/09, LEX nr 577829; z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, LEX nr 230204). Nieskuteczność tego proceduralnego zarzutu skargi kasacyjnej, który nie poddaje się weryfikacji kasacyjnej, jak też brak innych skutecznych proceduralnych podstaw skargi sprawiają, że Sąd Najwyższy związany jest miarodajnym ustaleniem faktycznym oraz kontestowaną oceną prawną, która usuwa się spod rozeznania kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wynika z nich jednoznacznie, że „pozwany pracodawca w doborze pracowników do zwolnienia kierował się określonymi, czytelnymi, a nade wszystko obiektywnymi kryteriami pozwalającymi na ocenę zarówno postawy zawodowej pracownika, jak i jego sytuacji osobistej”, sposób postępowania „przy wyborze poszczególnych osób do zwolnienia nie był dowolny i został oparty na obiektywnych przesłankach oraz

poprzedzony analizą każdego z pracowników pod względem wykonywanej pracy i stosunku do współpracowników”, zaś postawa skarżącego oceniona została jako zła i „jednoznacznie negatywna”. Wobec powyższego stwierdzić należy, że sformułowane w skardze „zagadnienia prawne” wykraczają dodatkowo poza podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.